

Mottagare: Kommunstyrelsen

Återrapportering av utredningsuppdrag Stöd-och omsorgsavdelningen KS 2026/290

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att för 2026 fastställa bemanningsnivå inom särskilt boende motsvarande ett nyckeltal om 0,70. Kommunstyrelsen beslutar vidare att bemanningsnivån inför budget 2027 ska utgå från brukarnas behov, i enlighet med genomförandeplaner, i syfte att möjliggöra en behovsstyrd bemanning utan fasta nyckeltal.
2. Kommunstyrelsen beslutar om ramökning innevarande år med 5,8 mnkr för utökning av platser och bemanning inom särskilt boende.
3. Kommunstyrelsen beslutar om ramökning innevarande år med 530 tkr för utökning av platser inom korttidsvården.
4. Kommunstyrelsen godkänner föreslagna åtgärder för att långsiktigt nå tilldelad budgetram.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har uppdragit åt kommundirektören att redovisa kostnader för de åtgärder som bedöms nödvändiga att genomföra inom stöd- och omsorgsavdelningen samt att föreslå åtgärder för att långsiktigt nå tilldelad budgetram.

Den genomförda analysen visar att utökad kapacitet inom särskilt boende och korttidsplatser är nödvändig för att hantera ett ökande omsorgsbehov, en hög beläggning och återkommande köer i systemet.

Samtidigt innebär åtgärderna ökade kostnader som inte ryms inom befintlig budgetram. Ärendet synliggör därmed ett behov av politiska prioriteringar mellan kortsiktig ekonomisk återhållsamhet och långsiktig kvalitet och hållbarhet i äldreomsorgen.

Ärende

Nödvändiga åtgärder budgetår 2026

Stöd- och omsorgsavdelningen redovisar följande beräknade kostnadsökningar:

- Utökning av 6 platser i särskilt boende samt justering av bemanningsnyckeltal (0,60 → 0,70)

Ramökning: 5,8 mkr.

En behovsbaserad bemanningsmätning enligt KUBEN, genomförd under hösten 2025 av Ensolution, visar ett utfall motsvarande ett bemanningsnyckeltal om 0,74. Mot bakgrund av variationer i brukarnas behov över tid bedöms ett nyckeltal om 0,70 utgöra en genomsnittsnivå för innevarande budgetår.

Utökning av korttidsplatser från 8 till 10 platser
Ramökning: 530 tkr.

Samlad kostnadsbild

Den totala kostnadsökningen uppgår till cirka 6,3 mnkr per år.

Denna kostnadsnivå bedöms inte vara möjlig att hantera inom befintlig budgetram utan att det får negativa konsekvenser för verksamhetens kvalitet, arbetsmiljö och rättssäkerhet.

Detta innebär att genomförandet förutsätter ett politiskt ställningstagande till utökad ram, alternativt en prioritering som påverkar verksamhetens omfattning eller kvalitet.

Samtidigt bedöms åtgärderna skapa förutsättningar för ett mer långsiktigt och strategiskt arbetssätt samt en mer ändamålsenlig resursanvändning. På sikt kan detta bidra till att dämpa kostnadsutvecklingen.

Förebyggande insatser

De förebyggande insatser som kommunstyrelsen beslutat om, såsom etablering av träffpunkter i samtliga kommundelar, bedöms kunna finansieras genom riktade statsbidrag budgetår 2026 och 2027.

Insatserna innebär därmed ingen omedelbar belastning på kommunens budget under införandeperioden och bedöms samtidigt kunna bidra till att minska behovet av mer resurskrävande insatser på sikt.

Kostnadsbesparingar för att långsiktigt nå tilldelad ram

Nedanstående åtgärder bedöms sammantaget kunna bidra till att minska kostnadsökningstakten och skapa förutsättningar för en mer långsiktigt hållbar ekonomi.

1. Stärka grundbemanningen genom att anställa upp personal

- Minskad övertid och sjukfrånvaro
- Minskat beroende av kortsiktig bemanning

Kostnad för övertid inom äldreomsorgen 2025: 5 303 863

Kostnad för sjukfrånvaro inom äldreomsorgen 2025: 2 623 155

2. Öka effektiviteten i hemtjänsten

- förbättrad planering och schemaläggning

3. Stärkt förebyggande arbete

- Träffpunkter i Hammarstrand, Bispgården och Stugun
- Införande av DigiPrehab
- Anhörigstöd
- Uppsökande verksamhet
- Ökat fokus på tidiga insatser

I syfte att minska inflödet av mer kostsamma insatser

4. Stärkt biståndsbedömning

- Mer träffsäkra beslut
- Rätt insats på rätt nivå

5. Minskad användning av bemanningspersonal

- Ökad kontinuitet
- Lägre kostnader över tid

Kostnad för inhyrd personal inom äldreomsorgen 2025: 6 643 912

6. Förbättrad verksamhetsplanering

- Genomförandeplaner används aktivt i schemaläggning
- Bättre koppling mellan behov och bemanning

7. Utökad användning av välfärdsteknik

- Exempelvis digital natttillsyn
- Effektivare resursanvändning

Konsekvensbeskrivning

Konsekvenser för barn

Inga bedömda konsekvenser.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär en kostnadsökning om cirka 6,3 mnkr per år avseende utökning av platser och bemanning inom särskilt boende och korttidsverksamhet.

Ett förstärkt förebyggande arbete bedöms vara avgörande för att på sikt minska inflödet till mer resurskrävande insatser.

Hållbarhetskonsekvenser

Besluten skapar en mer resilient och förebyggande äldreomsorg, i linje med nationell inriktning och ny socialtjänstlag.

Underlag för beslut

Stöd-och omsorgsavdelningens tjänsteskrivelse 2026-05-11

Kommunstyrelsens beslut KS § 86, KS 2024/271

Kommunstyrelsens beslut KS §122, KS 2024/271

Kommunstyrelsens beslut KS § 88, KS 2025/446

Uttredning Stöd-och omsorgsavdelningen KS 2026/290

Kommunstyrelsens beslut KS § 73, KS 2026/290

Beredande handläggare

Moa Holmgren

Jenny Blixt

Stöd- och omsorgsavdelningen

Anders Åreng

Avdelningschef

Stöd- och omsorgsavdelningen

Beslut skickas till

Jenny Kriström, kommundirektör

Anders Åreng, Avdelningschef Stöd-och omsorgsavdelningen

Moa Holmgren, Stöd-och omsorgsavdelningen

Jenny Blixt, Stöd-och omsorgsavdelningen